

LIRICA PEISAGISTICĂ A MARIEI DELACOZIA
ÎN REVISTA BĂLȚEANĂ „CUGET MOLDOVENESC”

Daniela BACIU, *drd., asist. univ.*
Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți
daniela.baciu@usarb.md

Rezumat: Mulți autori, de-a lungul timpului, au valorificat inspirat raportul dintre literatură și mediul înconjurător, dintre om și natură (poezia populară, M. Eminescu, V. Alecsandri ș.a.). Prin talentul lor descriptiv, prin jocuri de cuvinte și ritm, printr-o aleasă expresie și emoție ei au încercat să înalțe trăirea umană la complexitatea universului.

Maria Delacozia, cea mai productivă poetă de la *Cuget Moldovenesc*, marcată și ea de frumusețea anotimpurilor, și-a exprimat sensibilitatea artistică în poezie, încercând să dea o culoare inconfundabilă cadrului natural.

Așa cum natura și iubirea apar, de cele mai multe ori, îngemănate în literatura noastră, prezenta comunicare se focalizează pe specificul liricii peisagistice a Mariei Delacozia, pe modalitățile artistice prin care aceasta pune în valoare **natura**, văzută în multiplele ei manifestări; **omul**, plin de melancolie, de împliniri sau dezamăgiri și **iubirea** ca sentiment creator de neliniște și dor.

Cuvinte-cheie: „*Cuget Moldovenesc*”, *Maria Delacozia*, *eu liric*, *natură*, *lirică peisagistică*, *iubire*.

Abstract: Many authors, over the years, have inspiredly used the relationship between literature and the environment, man and nature (folk poetry, M. Eminescu, V. Alecsandri and others). They tried to elevate the human experience to the complexity of the universe through their descriptive talent, puns and rhythms, special expressions and emotions.

Maria Delacozia, the most productive poet of the Bălți journal “Cuget Moldovenesc”, being also fascinated by the beauty of the seasons, expressed her artistic sensitivity in poetry, trying to give an inimitable colour to the natural setting.

As nature and love often appear intertwined in our literature, this study focuses on the specifics of Maria Delacozia’s landscape lyric, on the artistic ways in which it highlights nature, seen in its multiple manifestations, on the man, full of melancholy, accomplishments or disappointments and on love as a creative feeling of anxiety and longing.

Keywords: *Cuget Moldovenesc*, *Maria Delacozia*, *lyrical self*, *nature*, *landscape lyric*, *love*.

Natura a fost întotdeauna leagănul poeziei românești, începând cu V. Alecsandri, M. Eminescu, G. Coșbuc, continuând cu T. Arghezi, L. Blaga sau O. Goga.

Un nume mai puțin cunoscut sau poate chiar necunoscut în lirica peisagistică este cel al Mariei Delacozia, care și-a exprimat discret sensibilitatea artistică în paginile revistei *Cuget Moldovenesc*. Aici, am descoperit universul poetic al autoarei plin de frumusețe, de puritate, feminitate, noblețe, în care surprindem o lume unde nimic nu ne deranjează sub aspectul urâtului, notă caracteristică liricii feminine.

De menționat că, anii '30 sunt considerați anii de vârf ai „literaturii feminine”, „triumful Scriitoarelor”, după cum afirmă Bianca Burța-Cernat, „ca o consecință a „feminizării” literaturii / culturii române a momentului” sau, continuă criticul literar, pentru „legitimarea prezenței Scriitoarei (ca personaj generic) în spațiul literar/cultural românesc (Burța-Cernat, 2011, p. 11).

Este adevărat că anii ulteriori din istoria literaturii române nu o mai au pe femeia-scriitoare ca figură privilegiată și, asta nu din cauza democratizării relațiilor de gen în câmpul literar, căci, după cum afirma E. Lovinescu în prefața volumului *Evoluția scrisului feminin în România* de Margarita Miller-Verghy și Ecaterina Săndulescu (1935), citat de Ioana Pârvulescu, „arta nu cunoaște sex, vârstă, regiune și, chiar, în ultimă analiză, naționalitate” (Pârvulescu, 2021, p. 7), ci pentru că cu timpul se face abstracție de persoana autorului (fie el bărbat sau femeie).

Obișnuți să apreciem versurile după conținut, mai puțin după nume, nu prea am reușit să întregesc cumva biografia poetei, decât în câteva informații generale despre ceea ce a fost Maria Delacozia.

Născută pe plaiuri bucovinene, Maria Delacozia crește într-o familie nobilă românească, fiind fiica adoptivă a lui Iancu Flondor, unul dintre făuritorii Unirii de la 28 noiembrie 1918 a Bucovinei cu România, în casa căruia se vorbea doar românește, căci, scrie Constantin N. Tomescu, „oricine ar veni în casa lui, vine într-o casă românească și e obligat să vorbească românește” (Tomescu, 1942, nr. 5, pp. 116-117).

Ulterior, Maria Flondor, urmașă a boierimii de Storojineț, se căsătorește cu profesorul Gheorghe Cuza, poet, publicist și om politic, care a luptat pentru triumful naționalismului în Moldova, Basarabia și Bucovina.

Căsătoria Cuza-Flondor unește 2 familii de autentică aristocrație românească la Iași, într-o casă „primitoare din strada Greceanu 10”, după cum mărturisește într-un articol Petre Stati, redactorul *Cugetului Moldovenesc* (Stati, 1942, nr. 5, p. 135).

În editorialul *Maria Profesor Gheorghe Cuza: o urmașă a boierimii moldovenești*, publicat la un an după trecerea în neființă a Mariei Cuza, autorul îi schițează portretul, ca fiind „un suflet de rară gingășie, mereu entuziastă pentru adevăr și frumos, privind cu duioșie moldovenească prin albastrul blajin al ochilor, surâsul ei prietenesc bucura pe oricine o apropia, anevoie fiindu-i să-i părăsească căminul” (Tomescu, 1942, nr. 5, p. 120).

Și, dacă ne referim la bunătatea și altruismul Mariei Cuza, nu putem trece cu vederea faptul că în vara anului 1941, când foarte mulți părăsise Iașul, Maria Cuza, ca membră a Societății „Crucea Roșie”, îngrijește răniții de la spitalul „Caritatea”, alinând suferințele ostașilor și încurajându-i.

În același context, ca președintă a Asociației „Amicele tinerelor fete” din Iași, a știut să ajute și să îndrume tinere rămase fără ocrotire și să bată pe la ușile instituțiilor pentru a găsi fonduri necesare celor 2 cămine înființate de dânsa.

În acest amalgam de preocupări umanitare, Maria Cuza mai găsea și timp liber pentru a așterne pe hârtie poezii inspirate, multe din ele fiind publicate în revista *Cuget Moldovenesc*.

De altfel, ambii soți Cuza au colaborat cu revista bălțeană, începând cu anul 1933, când apar la aceeași dată și în aceeași pagină sub pseudonimul aceluiași nume: Maria Delacozia și Gheorghe Delacozia. Dacă profesorul ar fi avut vreo rezervă de ordin politic când adoptase alt nume pentru literatură, doamna Maria Cuza a făcut-o, probabil, pentru că disprețuia manifestările deșarte în jurul numelui ei. Când, mai târziu Gheorghe Cuza își părăsește pseudonimul, soția și-l păstrează mai departe, semnând tot Maria Delacozia, poate din cauza că îi reflecta, într-un fel, viziunea creativă.

Cunoscut este faptul, că subtilul în artă constă în redarea palpabilă a celor mai fine nuanțe. Pictura operează cu umbre, arhitectura – cu întretăieri de linii, sculptura – cu ornamente. Poezia transpune aceste elemente și nuanțe prin jocuri de cuvinte și ritm, printr-o aleasă expresie și emoție. Fără să vezi peisajul descris, versurile îi evocă după dorința poetului. Și, dacă în artă, încântarea artistică pornește din afară, în poezie se întâmplă invers. Poetul își sădește în suflet așa senzații ca din trăirea interioară să-ți apară trăirea exterioară a obiectu-

lui înfățișat. Cu asemenea nuanțări, ce exprimă esența obiectului, Maria Delacozia își dovedește măiestria. Căci, citându-l pe Martin Heidegger „Artistul este originea operei. Opera este originea artistului” (Heidegger, 2011, p. 17). Și, autonomi în ceea ce sunt, artistul și opera (cu propriile lor origini), sunt, totuși, în corelație. „Se cuvine totuși să luăm operele așa cum le apar ele celor care le trăiesc și le gustă”, își continuă tratatul M. Heidegger, astfel: „Liticul este propriu operei arhitectonice. Lemnosul este propriu sculpturii în lemn. Cromaticul este propriu tabloului. Sunetul articulat este propriu operei literare” (idem, p. 20).

De menționat, Martin Heidegger a trăit în secolul mișcărilor literare și afirmațiile lui accentuează limita lui de gândire în interiorul paradigmei clasice: cea a armoniei, a ordinii, a disciplinei, elemente ce pun în forță, de altfel, și poezia Mariei Delacozia.

După cum se știe, trecerile de la un anotimp la altul nu sunt marcate de schimbări spontane. Vine vara, trece toamna, se așteaptă iar primăvara. E o succesiune de timp, cu deosebiri de temperatură și schimbări de decor. Însă, sensibilitatea artistică nu se mulțumește cu această interpretare. Dimpotrivă, ea consemnează imaginativ frumusețile răsăritului și apusului, anticipează mugurii care încă nu au încolțit sau căderea frunzelor ce mor spre a acoperi pământul rece. Astfel, când e vorba de anotimpuri, nu ni le înfățișează în toată plinătatea lor, cum a făcut Coșbuc care ne descrie „iarna” sau „vara”, ci ne înfățișează trecerea imperceptibilă dintr-un anotimp și altul, cum avem în poezia „Zori de toamnă”, unde poeta își ia drept interlocutor pădurea cu care vorbește și în amurg de vară, și în zori de toamnă.

„Ce dragă mi-e, pădure, tomnatica ta limbă
Când freamătul de frunze în foșnet se preschimbă,
Când pasul meu trezește din tainice culcușe,
Sfioase căprioare și gingașe brândușe!
Pe fire de paiangân, sclipind din frunză'n frunză,
O rază de lumină ar vrea ca să pătrună;
O mierlă cântătoare, în rouă să se scalde,
Din ramuri risipește safire și smaralde.
Un vâl de promoroacă se'ntinde'nspre tulpine;
Răsurul își înclină podoaba de rubine
Și'n vraja dimineții la porțile pădurii
Se'nalță din adâncuri, un cânt pios naturii.” (Delacozia, 1936, nr. 1-3, p. 21)

Aici, pădurea e surprinsă de poetă în clipele când aceasta „în foșnet își preschimbă belșugul de frunziș”, când desprinse de pe crengi, după cum spunea Eminescu „de toamnă și de vânt”, frunzele își iau rămas bun de la viață, și, îmbrăcând culoarea aurie a melancoliei se coboară în zbor la pământ.

Acțiunea pașilor poetei nu doar „trezește din tainice culcușe” animalele neliniștite, dar totodată, dezvăluie existența unor flori de primăvară, care reapar printr-o stranie coincidență de climat, în zorii toamnei. Apariția în contextul toamnei a brândușilor ne poate problematiza, aparent având o imperfecțiune. Totuși, sintagma nu este chiar illogică, căci se referă la prezentul toamnei, dar și la alte timpuri când îi place autoarei să străbată întinderile pădurii.

Uneori, îți poate trezi surâsul, frecvența epitetelor „bătătorite”, care stau, cumva, la îndemână în limbă și care nu aduc nimic nou în poezie. Este adevărat, în poezie nu totul poate fi înțeles. Poetul, folosind limbajul ca materie primă, lasă tot felul de dăre de ambiguități în urma lui. Mai cu seamă, că ambiguitatea este, prin excelență, trăsătura principală a poeziei moderne și, uneori, frumusețea poeziei constă în claritățile pe care le construiește poezia. Căci, când poezia este prea cristalină, cum se vrea ea să fie aici, ea își trădează acest atașament pentru idea tradițională de poezie. „Cânt pios” – s-a mai spus, însă sună frumos, iar „porțile pădurii” – ne obligă ca să ne gândim la niște porți solemne, elegante etc.

Poeta ieșeană reușește să dea viață și pastelului, în care, spre deosebire de alți poeți, știe să prindă nuanțe de formă și de culoare. „Pastelul de toamnă” al autoarei își justifică foarte bine titlul. De exemplu, George Bacovia, care-și semnează, cel puțin două dintre poeziile „Pastel”, de facto nu are pasteluri, el nu are descrieri, ci doar referințe la dimineață, la noapte, la corbi, la târziu, la toamnă etc. La Maria Delacozia avem o construcție descriptivă, realizată în niște terține (din punct de vedere grafic), de o anumită eleganță formală, unde se dezvoltă „ochiul iubirii”.

„În boarea dimineții aurii
Cucernic glas de clopote răsună
Din dealul mănăstirii peste vii...
Și din seninul cer neprihănit,
Curg limpezi raze albe de lumină
Pe pajiște, pe codrul ruginit.
În vale, râul-șarpe de argint-
La poalele cetății curge-alene;
Pe plaiu, al brumei vâl de margărint.
Și-ascunde luciul-n umbre albăstriei;
În cerul clar un vulture se'nalță
Plutind în sbor heraldic peste vii.
De-adio e privirea 'nspre senin
A coardelor de mlaje deslegate,
Visând odihnă în pământul lin”. (Delacozia, 1934, nr. 1-2, p. 5)

Imaginea râului – șarpe nu este o noutate în lirica românească, doar că aici o putem desluși ca pe o percepție care adaugă ceva descrierii pe care o face autoarea, dorind să o îmbogățească, chiar cu niște „imagini șterse”.

După cum putem observa în cele 2 poezii, regimul temporal favorabil pentru autoare sunt orele matinale, care simbolizează începutul, nașterea, puritatea.

Maria Delacozia ar fi putut să ia drept sursă de inspirație pentru „Pastel de toamnă” și „Zori de toamnă” alte momente, cu o proeminență vădită, munci agricole, de exemplu, sau plecarea păsărilor călătoare și multe altele. Totuși, ea s-a oprit asupra unui unghi al zării „în boarea dimineții aurii” și „în vraja dimineții la porțile pădurii”, a acestei dimineți pe care o contemplă poetic. Cert este faptul, că autoarea folosește niște sintagme nu prea încărcate artistic, pentru că, iarăși, „cer senin”, „raze albe de lumină”, „vraja dimineții” sunt foarte întâlnite, însă pe baza lor putem observa că există la această autoare un suflet foarte interesat de puritate, prin preocuparea pentru dimineață, prin cerul clar, prin seninul cer neprihănit etc.

Aceeași nuanță de finețe artistică o întâlnim și în „Vrajă de Mai”.

„În liliacul înflorit
Privighetoarea cântă;
Polei de lună teiul'nalt
Feeric investmântă.
Sticlește roua în frunziș
Și prundul de cărare;
E-atâta umbră în desiș
Și molcomă răcoare!
Miresme dulci au legănat
În somn întreaga fire
Și'n slava cerului senin
E-atâta strălucire...

În vraja nopții de cobalt
Privighetoarea cântă
Și sufletul meu fermecat

Cu pace învesmântă...” (Delacozia, 1937, nr. 8-10, p. 16)

Aici poeta Maria Delacozia relevă farmecul priveliștii în alt moment, plin de singurătate, când lumea e cuprinsă de liniștea somnului. Pentru ea, vraja de mai apare noaptea, atunci când ochiul pătrunde mult mai greu în farmecul naturii.

Lumina palidă a lunii se reflectă pe luciul frunzelor de tei, poleind cu aur coroana arborului. Mireasma dulce a florilor de liliac adâncește în somn întreaga omenire. Peste această lume fără de griji și alintată de visare, veghează slava cerului senin și strălucirea stelelor. Numai privighetoarea, regina nopții, își trilurează versul asemeni unei mame ce păzește somnul copilului. Natura doarme sub lumina ștersă a lunii. Ambianța aceasta de umbre, de mireasmă și magie imaginară, de cânt și poezie, îmbracă „cu pace” sufletul poetei. Noaptea, ca interval de timp în succesiune existențială, echivalează cu pacea, ca stare sufletească.

Rătăcind în nopțile de mai pe potecile indicate de poetă, trăiești armonia existentă între om și natură, unde Maria Delacozia dă colorit și viață unui peisaj plin de somnolență.

Universul poetic al Mariei Delacozia cuprinde natura în toată măreția ei. De exemplu, poema „În luncă” prezintă un decor cât ține zarea.

„Așterne soarele'n pârâu
Rețea de aur peste prund
Și printre crengi,
Pe iarbă lină
Aruncă vii pe flori
Mănunchiuri de lumină.
E pace'n crengi și'n luminiș,
Sub trunchiul mlădios de salce
Doar păsările'naltă veselă cântare
În adieri de cimbrisor și mintă,
Iar soarele
Alintă
Și-arinul scorbuos
Și ierburle-amare...
Ogorul tânăr fuge înspre munți
Ce stau învăluți în boare-albastră,
Să spuie codrului
De florile din luncă,
De tot ce-a fost și mai trăește încă,
De vraja-i ce-a cuprins cândva,
Demult,

Iubirea noastră...” (Delacozia, 1937, nr. 8-10, p. 16)

Soarele, atotvăzător, prin înălțimea lui stelară, face legătură între luncă, codru, ogor și munte. Aici, imaginația reflectă nu doar colțuri solitare din natură, căci orizontul ei se deschide larg din luncă până-n munți. Soarele privește cu egală dragoste, dar și indiferență, atât peste frumusețile naturii, cât și peste laturile ei mai puțin plăcute. Ceea ce punctează poeta, drept o notă personală, în acest peisaj, este amintirea faptului că acest mediu natural a fost cândva al lor, al îndrăgostiților aflați sub vraja iubirii.

Într-o altă poezie *Pe cea din urmă strună*, publicată în dublul-număr din aprilie-mai 1936, de exemplu, observăm că în textul autoarei apare și puțină înnegurare, dar foarte rară, fapt ce se impune atenției.

„Cu fruntea mea de geam privesc într'una
 Cum nourii trudiți mereu aleargă
 Și gândul meu spre țări îndepărtate...
 Din codru-a răsărit mareața lună -
 Și parcă blânda-i rază-ar vrea să-mi șteargă
 Pleoapele de lacrimi încărcate
 ...Dar e deajuns o strună pentru tine,
 Iubitul meu pribeag în țări străine!
 De o vor tremura în noaptea calmă
 Adâncu-mi dor și jalea mea deivalma
 Și vor pluti încet pân'te-or ajunge...
 Și-atuncea'n vis, iubite tu vei plânge!” (Delacozia, 1936, nr. 4-5, p. 9)

Aici, „nourii trudiți” și „gândul meu spre țări îndepărtate”, indică aspirația spre exotic, fapt ce reprezintă un motiv de poezie romantică, la fel ca zborul *Lucașfărului* lui Eminescu, care dorea să ne ducă acolo unde nu ne-a dus nimeni, în peisajul cosmicului. Am putea conchide, din cele expuse mai sus, că eul poeziei Mariei Delacozia este de o sensibilitate neoromantică, prinsă între cele două lumi, cea reală, o lume a obiectelor trecătoare, a constatărilor și cea imaginară, o lume a viselor, a dorințelor, a valorilor, redată prin motive romantice, cum ar fi cel al căutării lumii îndepărtate, a ascultării lucrurilor etc.

O altă poezie ce se poate înscrie în contextul liricii peisagistice ale Mariei Delacozia este „Plouă peste grădini”, unde poeta nu ia vreo atitudine de împotrivire în fața unor fenomene firești.

Remarcă doar acțiunea ploioasă, cu întregul său decor și resemnarea ce domnește în natură, unde nu se simte nicio manifestare de viață din cauza ploii „și plouă, plouă-ntruna”. Nu se schițează nicio justificare a fenomenului descris, autoarea limitându-se a reda acțiunea ploii, încât cititorul să simtă zgomotul și răceala picăturilor de apă. Tocmai aici rezidă frumusețea artistică, din faptul autenticității peisajului versificat.

„...Și plouă, plouă'ntruna
 În șiruri de mărgele,
 Pe ierburile lucii,
 Pe iaz și pe alee,
 Pe-atâtea amintiri ce'n neguri se cufundă...” (Delacozia, 1938, nr. 8-10, p. 10)

După cum se știe, segmentul liricii interbelice românești din Basarabia impresionează prin năvala femeilor-poete (după Aliona Grati, peste 20 la număr), operele cărora se întorc în „etapa promisiunilor” și, dincolo de stereotipuri tematice, sunt invadate de „idilism naiv, romantism dulceag, otrava nostalgiei, miriotism, orizont închis, regionalism cultural etc.” (Rachieru, 2008, nr. 3-4, p. 29).

La fel ca și Lotis Dolenga, Olga Vrabie sau Magda Isanos, nume consacrate în literatura română din Basarabia, Maria Delacozia dezvăluie o feminitate caldă, care închipuie tablouri scăldate în *ape* și *lumini*, evocate de valuri, ocean, pârâu, mare, în diverse ipostaze.

„Aș vrea să strig în munți numele tău,
 Din stâncă'n stâncă să răsune lung,
 Și'n apa-adânc'a negrului pârâu
 Să se cufunde lin numele blând al tău...
 Aș vrea să-l strig pe mal de ocean
 Acest cuvânt atât de scump și blând.
 Aș vrea ca valurile rând pe rând
 Umbrite de aripi de goelan
 Să-mi plângă'n depărtare jalea de orfan...” (Delacozia, 1936, nr. 6-8, p. 9)

Aici, poeta își exprimă, sub haina versului, sentimente și dorințe proprii prin mărturisiri discrete. După cum putem observa, Maria Delacozia se regăsește într-un perfect acord cu apa, imagine cu care eul liric comunică spiritual din dorința de a îndepărta durerea și dezamăgirea sentimentelor. Autoarea nu se lasă înșelată de iluzia conturată de iubire, oricât ar fi aceasta de firească. Ea conștientizează faptul că satisfacerea unei dorințe depinde, pe plan sentimental, și de răspunsul celui implicat. Aici, se întâlnesc două tendințe ce se pot contopi și/sau respinge. Pe de o parte, din marea dorință de a-l avea alături pe cel drag, apare sentimentul fericii, iar, pe de altă parte, vine durerea dezamăgirii sentimentale, pe care, pentru a o preveni, poeta își propune o serie de motive, care îi închid năvala dorințelor în taina sufletului:

„Aș vrea să chem în noaptea fără stea
Când biciuiți fug negrii nori de vânt,
Cel mai deplin cuvânt depe pământ...
Nu! Îl închid în taina mea, -
În sufletu-mi: o noapte-adâncă fără stea!” (ibidem)

Maria Delacozia nu face o poezie sentimentalistă, specifică (în mare parte) liricii feminine, ea alege tonalitatea firească a limbajului și își creează un univers poetic din imagini „naturale”, prin care surprinde frumusețea din jur. Poezia ei este una tonică, nu este nici pe aproape o poezie a disperării, care emană, într-un fel, un fond de curățire sufletească, ceva înălțător.

Față de moderni, care au făcut o poezie obscură, încetând să mai vorbească despre apocaliptică (pentru că, la drept vorbind, chiar am avut o epocă îngrozitoare, când te gândești la cele două războaie mondiale și la lagărele de concentrare, îți dai seama cât de „ne bună” a fost acea perioadă) și, în asemenea eră, mai sunt oameni / suflete de felul Mariei Delacozia, ceea ce ne face să ne întrebăm: avem aici un fond de naivitate, de ingeniozitate, de candoare?!

Dacă facem trimitere la Lucian Blaga, care vedea o lume foarte misterioasă, aici nu avem mistere propriu-zise, doar din când în când câte-un „heraldic zbor” (*Pastel de toamnă*). Nu mai zicem de Ion Barbu, care face o poezie foarte ermetică, unde cuvintele dau impresia că funcționează pentru ele însele, parcă nu vor să comunice cu ei din fața lor.

Aici, la Maria Delacozia, avem un fel de deschidere plenară, o poezie de fond tradiționalist, dar atinsă, uneori, de presiunile modernului, de exemplu de cea a poeziei simboliste, pentru că „umbra” este diafanul, vagul, nesigurul, ceea ce căutau, de altfel, simbolștii.

Deși poeziile Mariei Delacozia, publicate în revista *Cuget Moldovenesc*, nu sunt prea multe la număr (15 poezii în patru ani evaluați), totuși ele reprezintă un rod poetic plin de sevă, după cum spune Petre Stati, în raport cu celelalte prezențe feminine în paginile revistei: Gina Comana - 2, Maria Seul -1, Magda Isanos – 1, Eugenia Moldovanu -1.

Bibliografie:

Cărți:

Burța-Cernat, B. (2011). *Fotografie de grup cu scriitoare uitate: proza feminină interbelică*. Iași: Ed. Polirom, 336 p.

Heidegger M. (2011). *Originea operei de artă* (ed. a III-a). Trad. și note de Thomas Kleininger și Gabriel Liiceanu. București: Ed. Humanitas, 404 p.

Pârvulescu, I. (2021). *Alfabetul Doamnelor. De la doamna B. la doamna T.* București: Ed. Humanitas, 256 p.

Articole:

Delacozia, M. (1936). Zori de toamnă. *Cuget Moldovenesc*, nr. 1-3, p. 21.

Delacozia, M. (1934). Pastel de toamnă. *Cuget Moldovenesc*, nr. 1-2, p. 5.

Delacozia, M. (1937). Vrajă de Mai. *Cuget Moldovenesc*, nr. 8-10, p. 16.

Delacozia, M. (1937). În luncă. *Cuget Moldovenesc*, nr. 8-10, p. 16.

- Delacozia, M. (1936). Pe cea din urmă strună. *Cuget Moldovenesc*, nr. 4-5, p. 9.
- Delacozia, M. (1938). Plouă peste grădini. *Cuget Moldovenesc*, nr. 8-10, p. 10.
- Delacozia, M. (1936). Vox clamantis... *Cuget Moldovenesc*, nr. 6-8, p. 9.
- Rachieru, A. D. (2008). Interbelicul basarabean și poezia de tranziție (voci feminine). *Revista de lingvistică și știință literară*. nr. 3-4, p. 29.
- Stati, P. (1942). Maria Dela Cozia. *Cetatea Moldovei: revistă lunară de probleme actuale, literatură și critică*, vol. V, anul III, nr. 5, p. 135.
- Tomescu, C. N. (1942). Maria Profesor Gheorghe Cuza: o urmașă a boierimii moldovenești. *Cetatea Moldovei: revistă lunară de probleme actuale, literatură și critică*, vol. V, anul III, nr. 5, pp. 116-120.
-